

Izhaja
v torek, četrtek in
soboto.

Stane mesečno Din 7—
za inozemstvo Din 20—.

Posamezna številka
1 Din.

Račun poštno-čkovnega
zavoda št. 10.666.

NOVA DOBA

Uredništvo
in upravnništvo:
Celje

Strossmayerjeva ulica 1,
pritličje.

Rokopisov ne vračamo.

Oglaš po tarifu.

Telefon int. št. 65.

Ob otvoritvi okoliške deške osnovne šole v Celju.

Anica Černež:

Pozdravljen naš novi dom!

Vse najlepše v naših dušah
v naših srcih vse najlepše
te pozdravlja in proslavlja,
o bodočnost naša nova,
ko se dom tvoj blagoslavlja!

Dom, ki so ga svetli žarki
zlate svobode vzbudili,
da bi zemlji v svobodi
njeni sreči in usodi
v njem gojili in učili
čistih misli čiste borce.
O pozdravljena bodočnost!
In pozdravljen tvoj ponosni
dom, ki nas na delo vabi!
Blagoslovljeni zidovi
in v zidovih cilji novi.
Sprejmite pozdrav mladine,
ki zavetje Vaše rabi
in ki v delih ne pozabi,
da ji je te svetle dvore
zidala ljubezen sveta
njene svete domovine.

In pozdrave te doline,
ki ji vsako novo jutro
pošljejo v pozdrav planine
svežih sil in čistih misli
čis e, biserne Savinje.
In pozdrave naše Lave,
naše Sušnice, Hudinje
in Voglajne dolgočasne
v jezi močne in opasne...

In okolice pozdrave!
Naša polja, naši gaji
sami tihi, senčni raji,
vitke smreke, mračni bori,
v sencih hladnih hladni kraji
venčajo kot mladi svati
kakor biseri bogati
in prvih žarkih, v rani zori
in v večerai zarji zlati
naše drago, malo Celje
in ga dvigajo v lepoti.
Bela steza, beli poti
in široka lepa cesta
veže nam domove naše

in nas vsako drago jutro
vodi v solo, zlate čase
v čase zlate in bogate.
O pozdravljen, dom ljubezni!
Čuj, okolica in njena
srečna in ponosna deca,
ki si ji za dom postavljen,
ključ: tisočkrat pozdravljen!

In pozdrave še iz mesta,
ki mu je ostala slava
Claudiae Celeje zvesta!

In v bodočnost še pozdrave
slavne celjske zgodovine:
Stari grad, ki krona griče
in kraljuje vsem okoli —
Stari grad in celjske zvezde
ključjo pozdrav davnine.
Slednji kamen razvaline
blagoslavlja te z višine
in budi mogočne priče
in mogočnih celjskih časov
bajke, sanje in soomine.

Blagoslovljena bodočnost!
Blagoslovljeni zidovi
in v zidovih cilji novi!
O resnica, o vstajenje
davno zasnovanih misli
iz načrtov v življenje,
vodi nas in uravnava
naš korak in naše delo,
da bo v njem vse, kar je deci
to svetišče priborilo
in ga s tal pod jasno sonce
dvignilo z mogočno silo,
da bo večno vse živelo.
Vlij nam v duše jasnih misli
in poguma v vsako žilo,
v srce pa ljubav in voljo,
da bo domu priborilo
z delom in če treba s silo
srečo in bodočnost boljo!
Da bo delo obnovilo
Celje v starodavni slavi
in da bo naš rod vodilo
k solncu in k svobodi pravi!

Podatki o razvoju okoliške šole v Celju.

Da so imeli Rimljani — nekdanji prebivalci Celja in okolice — izvrstne šole, pričajo izkopenine, izklesani napisi in reliefi, freskoslike in skulpture ter druge zanimive izkopenine. Boljše sledi o šolah najdemo v srednjem veku, ali za vzgajanje in poučevanje naroda v masi so bile te šole skoro brez pomena. V Celju so imeli minoriti notranjo šolo za svoj naraščaj, zunanjo za celjsko deco. Celjska šola se omenja v letu 1465., ko se pojavlja njen učitelj Pildhauer. Celjski mestni župan Straser polaga leta 1485. »Raitung«-o za šolo. Šola se je nahajala takrat v Ursulinski bolnici, pozneje v bolnici sv. Elizabete poleg župne cerkva. Razen te šole, bržčas samo z enim učiteljem, so tekom časa nastopale tudi zakotne šole. Ko je cesarica Marija Terezija reorganizirala osnovno šolstvo, je dobilo okrogno mesto Celje trirazredno okrogno glavno šolo »Kreishauptschule« leta 1777., v katero je pošiljala svojo deco tudi krajevna občina Okolica-Celje s tedanjimi 3278 prebivalci. Šolsko poslopje je bilo ono, kjer je sedaj nastanjen muzej in Glasbena Matica, nasproti župni cerkvi. Prvi ravnatelj te šole je bil pater Mansuet Zangerl, izmed njegovih naslednikov pa je najodličnejši Simon Rudneš (roj. 1795., umrl 1858.), poznejši koroški šolski nadzornik, odlični šolnik in slovenski rodoljub. Za souporabo šolske oprave je plačevala občina Okolica-Celje mestni občini letni znesek 300 gld., vrhučega pa še šolnino za revne učence, ki je bila določena na 2 gld. od učenca. Od imovitejših je pa šolnino pobiralo ravnateljstvo okrogne glavne šole samo. Ker tedaj ni bilo šolske obveznosti, je le malo otrok pohajalo to šolo iz okoliške občine, ki se je do leta 1865. imenovala občina Breg. O kakem šolanju, kakor je danes, se ne more govoriti. O šolah, ki so začele posvečati pažnjo tudi narodu v masi, moremo govoriti šele koncem 18. in v začetku 19. stoletja. Takrat je bilo že nekaj 100 šol v Sloveniji. Seveda ni bilo med temi šolami nobene slovenske; bile so ali popolnoma nemške ali pa nemško-slovenske. Na bolje se je obrnilo v tem oziru za časa Slomška, Močnika in Miklošiča. Ali kljub temu je ostalo brez vzgoje in poučevanja pri nas v Sloveniji v tem času še vedno 80% otrok. V tem se najde tudi razlog, da je bilo večjih čitanja in pisanja le malo celjskih okoličanov do ustanovitve svoje lastne šole.

Velik preokret in napredek v šolstvu je prinesel šolski zakon leta 1869. Ta šolski zakon se je imenoval biser avstrijskih zakonov; pomanjkljiv je bil le v toliko, da so se dali nekateri paragrafi razlagati poljubno. Na osnovi tega šolskega zakona je mesto Celje proglasilo komunalno šolo kot mestno deško in mestno deklško šolo. Šolsko poslopje okrogne glavne šole je postalo premalo, ker je število šoloobveznih otrok naraslo nad 300. Tudi je bilo to šolsko poslopje neprikladno za poučevanje.

Mestna občina Celje je, uvidevši neprikladnost šolskega poslopja, začela zidati novo šolsko poslopje zraven takoimenovane »grofije«, ki jo je adaptirala tudi za šolske potrebe. Staro šolsko poslopje je pa oddala mestna občina v najem kot vojašnico za deželno brambo, ne oziraje se na protest okoliške občine, ki je s pritožbami uveljavila solastniške pravice, ki so se končale s poravnavo, da je mestna občina plačala 800 gld. odškodnine.

Okoliška občina je bila sedaj brez šole. Mesto je okoliške otroke izšolalo in takorekoč postavilo na cesto. Magistrat je takrat igral dobrohotnega gospoda in Okolica-Celje je dobila migljaj, da je še voljan sprejemati otroke iz okolice, če bode občina plačevala predpisane prispevke in da se bode pobirala od teh otrok šolnina, toda govoriti v šolskih zadevah ne dovoljuje nikomur. Zahtevana odškodnina je bila mnogo previsoka, tudi je vpeljal mestni šolski svet v mestnih šolah izključno nemški učni jezik, ki ga pa niso bili večji otroci iz okolice.

Vsa ta dejstva in pa precejšnja obsežnost okoliške občine so vzbudili pri okoliščanih željo po lastni ljudski šoli. Tej želji je ustregel deželni šolski svet štajerski z odlokom od 13. marca 1874., št. 4082. Dne 11. decembra 1874 se je vršilo komisijonelno posvetovalno in v uradnem posloju okrajnega glavarstva, prvič radi ponovnih pritožb okoličanov, drugič radi prenapoljenih skupin ljudskih šol in pa radi delitve ljudske šole v Celju v takozvano mestno in okoliško šolo. Prisotni so bili: Mestni šolski svet Celje, krajevna občina Okolica Celje, Sv. Jurij in Vojnik ter člani okrajnega šolskega sveta. Okoliška občina je izjavila po svojih zastopnikih Karlu Šahu, Fr. Lipovšku, Andreju Žniderju in Fr. Krušiču: Z ozirom na veliko število šoloobveznih otrok in pa z ozirom na to, da vlada v mestni šoli v Celju samo nemški učni jezik, smo pripravljene ustanoviti in vzdrževati svojo lastno šolo. Želimo le, da naj bodo meje šolskega okoliša meje občine, da bi se ne prideljevali posamezni deli občinskega okoliša drugim šolskim okolišem, ampak da se ustanovi za vso občino le ena šola in kolikor mogoče v središču občine. Ta šola naj bo na vsak način trirazredna, ker, kakor je razvidno iz šolske matrike, je bilo že prejšnje leto 1873. šoloobveznih otrok 377 po številu. Želimo tudi, da se jemlje ozir že pri ustanovitvi te šole na delitev po spolu. Da si želimo eno šolo v središču, ima svoj vzrok v tem, da nas silijo vsi interesi kakor tudi naš promet proti mestu. Zaradi tega si prihranimo po otrocih, ki obiskujejo šolo v mestu ali v najbližnji okolici, mnogo potov.

TedANJI mestni župan dr. Neckermann, člani okrajnega šolskega sveta in okrajni glavar Haas so podpirali želje okoličanov. Z odlokom deželnega šolskega sveta štajerskega z dne 18. januarja 1875. je bil določen šolski okoliš iz sledečih vasi: Babno, Breg, Dobrova, Gaberje, Spodnja in Zgornja Hudinja, Košnica, Lava, Lisce, Lokrovec, Ložnica, Miklavški hrib, Ostrožno, Pečovnik, Polule in Zagrad. Krajni šolski svet, ki se je 13. febr. 1875. konstituiral, je bil sledeči: Karl Šah, predsednik; Franc Lipovšek, njegov namestnik; Ludvik Herzmann, ogleda; Josip Žičkar, veroučitelj; Kašpar Gorišek, Franc Šorn in Andrej Žnidar, člani. Z odlokom deželnega šolskega sveta štajerskega z dne 11. marca 1875., št. 1171, je bila ustanovljena trirazredna ljudska šola za občino Okolica-Celja. In od tega časa sem je bila za to šolo skoro 52 let prava križeva pot.

Že pri iskanju učnih sob je naletel krajni šolski svet na skoro nepremagljive ovire. Mestni župan dr. Neckermann je sicer pri komisijonelnem ogledu izjavil, da prepusti takozvano »Kreishauptschule« proti mali najemnini takoj za šolske namene do

zgradbe novega šolskega poslopja, ali občinski zastop mesta Celja ni hotel o tem ničesar slišati in vedeti ter je odobril le obljubo županovo glede sfarih klopi. Krajni šolski svet je vsled tega zaprosil šolske oblasti, naj se šolsko vprašanje sistira do zgradbe novega šolskega poslopja. Po dolgem prizadevanju se je končno posrečilo krajnemu šolskemu svetu pridobiti eno sobo v Kodermanovi hiši v Gosposki ulici št. 19., kjer je bila prej mestna dekliška šola, proti mesečni najemnini 12 gld. Druga soba se je dobila v nekdanjem mestnem bolniškem posloppju za 10 gld. mesečne najemnine. Tretja učna soba je pa bila v drugem nadstropju občinske hiše. Tako je bila pot odprta, da se je otvorila šola; s poukom se je začelo 20. IX. 1875.

Prvi učiteljski zbor.

Kregar Boštjan, Lopan Jakob, Lever Josip.

Prvi upravitelj na tej šoli je bil nadučitelj Jakob Lopan, do tedaj nadučitelj v Vitanju. Prideljen mu je bil za učitelja Sebastijan Kregar, učitelj pri Sv. Lovrencu pod Prožinom, in prov. podučitelj Jos. Lever.

Občinski zastop Okolica-Celje je skleuil, da se na Bregu zraven občinske hiše št. 18 sezida novo šolsko poslopje, čemur je pritril okrajni šolski svet z odlokom od 3. avgusta 1875. Proračun za to stavbo je znašal 13.247 gld., a do zidanja ni prišlo. 20. septembra 1927. leta poteče ravno 52 let, ko je tedanji veroučitelj Josip Žičkar bral prvo otvoritveno šolarsko sv. mašo. Vpisalo se je tedaj 305 otrok, in sicer v prvi razred 173, v drugi razred 86, v tretji razred pa 46 učencev.

Prvi šolski proračun krajnega šolskega sveta je znašal za šolo 797 gld. Zanimivo je tudi, da se je po inicijativi tedanjega učiteljstva ustanovila poljedelska nadaljevalna šola, ki se je otvorila 1. februarja 1876., a se je žal vsled sklepa občinskega odbora v seji 14. januarja 1877. opustila. V jesenskih počitnicah 1876. je kupila občina Okolica-Celje v mestu v tedanji Novi ulici št. 171, sedanji Razlagovi ulici št. 5., do letos obstoječe šolsko poslopje, namreč enonadstropno, privatno stanovanjsko hišo za 14.500 gld. od meščana Tapeinerja in jo adaptirala za šolsko uporabo. S šolskim letom 1878/79 je pa ustanovila kongregacija šolskih sester iz Maribora v Okolici-Celje privatno dekliško šolo. Od tedaj obiskujejo to šolo deklice iz okolice.

Stara okoliška šola.

Trirazredna ljudska šola Okolica-Celje se je pretvorila v trirazredno deško šolo. Šolske sestre so se prvotno nastanile v starem šolskem posloppju okoliške deške šole, kjer so imele stanovanje in šolo poleg deške šole, dokler se niso l. 1888. preselile v sedanje v to svrhu zidano poslopje v Vodnikovi ulici.

Ko so deklice odšle, je bila deška šola na videz nekoliko razbremenjena, v istini pa ne. V hišo so prišle v stanovanje Slovencem nasprotnne zasebne stranke, ki so povzročale šoli, zlasti pa vodstvu šole, nezasišane in skoro neverjetne sitnosti.

Takoj ob pričetku slovenske okoliške šole se je jasno pokazalo, kako pogubne posledice lahko nastanejo, ako se deca ne vzgaja na naravni podlagi, to je v materinščini, in ako ne delata šola in dom vzajemno.

Z otvoritvijo slovenske šole so postale mestne šole precej prazne in so izgubile najboljši material. To spoznanje je rodilo

po mestu in okolici živahno agitacijo za mestne nemške šole in to žal ne brez uspeha. Agitatorji so obljubovali dobre službe, dober zaslužek, obleko, brezplačne šolske potrebščine itd. Dokazovali in zatrjevali so, da otroci slovensko itak že znajo z doma, treba se je le še nemščine naučiti. Z nemščino se lahko pride po svetu, s slovenščino nikamor. V okoliški šoli se uči samo nova slovenščina, katere nihče ne razume, nemščine pa nič.

Ni čuda, da so nekateri nerazsodni starši verjeli tako sladkim besedam, nekateri pa so pošiljali svoje otroke samo radi tega v mestno šolo, da so se mogli ponašati »naš hodi v nemško šolo«. Kakšna pa je bila ta nemška šola?

Za nemške otroke, katerih je pa bilo hudo malo, in za take, ki so nemško že od doma znali, so bile nemške šole dobre šole; za slovenske otroke so pa bile te šole naravnost pogubne.

Kako je moralo biti malemu šolarčku v šoli, ko ni razumel niti besedice tega, kar so v šoli govorili! Kako tesno mu je moralo biti pri srcu, ko ga je učitelj vprašal, pa revček sploh ni vedel za kaj gre! Ali je bilo mogoče, da se je ta otrok tu česa naučil?

Tem otrokom je postala šola zoprna. Začeli so izostajati. Iskali in našli so vse mogoče izgovore in bolezni, da bi ne bilo treba hoditi v šolo. Nekateri so se začeli potikati in klatiti po mestu, zopet drugi so se skrivali po kozolcih in gozdih; bili niso ne v šoli ne doma. Navadili so se grdega beračenja ter uganjali razne orgije, da je bilo strah. Naberačeni denar je šel za cigarete. Starejši so zapeljevali mlajše, pritožbe zaradi izpodmikanja so se množile.

Kontrola nad to zapeljano mladežjo je bila krajnemu šolskemu svetu nemogoča, saj je došel šele nekaj mesecev po začetku šole izkaz vseh učencev, ki so obiskovali mestno šolo iz okolice. V tem izkazu je bilo leto za letom vpisanih do 200 dečkov in ravno toliko deklic.

Tako je bilo šolanje za slovenske okoličane na mestni šoli. Da so se te žalostne razmere omejele in ublažile, je trebalo vztrajnega napora. Toliko zaželjena slovenska šola je zbog svojega odločnega značaja postala osovražena, ali šola je mirno in tiho nadaljevala svoje delo, je pa dosegla tudi uspehe, da je lahko ponosna nanje. Nje učenci so napredovali ne le v slovenskem, temveč tudi v nemškem jeziku. Pripetilo se je večkrat,

Učiteljski zbor pod vodstvom Armina Gradišnika.

Od zgoraj: Žagar Franjo, Žagar Josip, Gradišnik Stanko, Gobec Vekoslav. Od spodaj: Voglar Franjo, Krajnc Franjo, Gradišnik Armin, Stante Martin.

da so pozneje slovenski fantje Nemcem pomagali nemške naloge pisati ter jim bili tolmači pri nemškem pouku.

Ob tej priliki se pa mora hvalno omeniti, da so vse takratne v Celju bivajoče odlične slovenske rodbine na sijajen način svetu pokazale pravo rodo ljubje, slovensko samozavest in ponos. Vkljub tesnim in slabim šolskim prostorom, vkljub revni šolski opremljeni, vkljub zasmehovanju in zaničevanju someščanov so le ti pošiljali svojo deco v slovensko okoliško šolo in ne v mestno, kamor so bili vsolani. Obiskovanje okoliške šole je bilo takorekoč najzanesljivejše merilo v narodnem oziru.

V občinskem odboru Okolica-Celje in v krajnem šolskem svetu je sedelo poleg kmetov nekaj Nemcem prijaznih mož, ki so znali vsako priliko izrabiti Nemcem v prid in se hlinili kot kmečki dobrotniki in dobri gospodarji. V rokah so imeli vse važne zadeve. Navzoče so s svojimi triki preslepili tem lažje, ker se je govorilo navadno le nemško in uradovalo sploh samo nemško.

Šolski okoliš še ni bil končno določen. 1879. leta je prošila katastralna občina Košnica-Polule, da se naj izšola iz Liboj ter všola v Celje. Enako prošnjo sta odposlali Lopata radi izšolanja iz Velike Pirešice in Lisce iz Petrovč.

L. 1886. se je vršil komisijonelni ogled šole. Krajnemu šolskemu svetu se je ukazalo, da naj nemudoma odstrani razne nedostatke, oziroma naj poskrbi za novo šolo. Leta 1888. je šolska oblast povprašala, katere predpriprave so se že oskrbele. Leta 1891. se je sklenilo razširiti šolo na ta način, da se k šoli prizidata proti železnici najmanj še dve sobi. Mesto Celje prizidka ni dovolilo, ker je nameravalo ob železnici podaljšati vozno cesto, katere pa še danes ni.

Leta 1893. je zapihal krog okoliške šole ugoden pomladanski vetrič. V krajni šolski svet je prišel dr. Vrečko, kot šolski ogleda in je bil izvoljen načelnikom. Slovenske razprave in slovensko uradovanje je prišlo do veljave. Šola se je takoj razširila v 4razrednico in začelo se je resno misliti na novo šolsko zgradbo. Na tihem se je kupil svet med tedanjo Kupljenovo vilo in Khunovo hišo.

Tudi dobi po smrti prvega neumornega nadučitelja okoliške šole Jakoba Lopana izvrstnega šolnika Armina Gradišnika, ki je prevzel voditeljske posle leta 1897. S svojim učiteljskim zborom je nadučitelj Armin Gradišnik v najtežjih časih, ko je celjsko nemstvo kar besnelo, modro in s previdno roko vodil šolo ter

vse svoje sile posvetil za razvoj in procvit takrat toli osovražene slovenske šole. Po svojem 24 letnem vestnem službovanju na okoliški šoli je leta 1921. zatisnil trudne oči, ne da bi se mu izpolnila srčna želja, da bi dočakal graditve nove šolske stavbe. Njegova desna roka je bil njemu zvest in udan tovariš učitelj Franjo Krajnc, ki mu je bil v veselih in težkih časih velika opora s svojim veselim temperamentom.

Vsa čast vrlemu možu in učitelju, ki se čil po 30 letnem delovanju na okoliški šoli uživa zaslužen pokoj in ki je mnogo deloval in si prizadeval za novo šolsko stavbo kot dolgoletni tajnik krajnega šolskega sveta!

ostane zasebna dekliška šola v Celju in tudi deška šola v Novi ulici. Stavbenik Ferdinand Gologranc je ponudil čedno stavbišče na prodaj. Kupčija je bila kmalu dogovorjena in sklenjena. A zdaj se oglasi cel trop nezadovoljnejev. Vsak bi hotel imeti šolo poleg svoje branjarije. Pisali so se rekurzi in pobirali protestni podpisi. Seveda so dosegli, da so se morala iskati nova stavbišča, moralo se je prositi za nova komisijiska ogledovanja, in nastala so nasprotstva, zamere, obrekovanja in enake »prijetnosti«.

Po daljšem prerekavanju se je kupilo Škobernetov svet pod slovenskim pokopališčem. Sestavljal se je zopet nov program, izdelali so se novi načrti in modeli. Ali pri teh je bila enemu streha previsoka, drugemu ni ugajal hodnik, tretji je vedel, da nekaj ni prav, ali kaj, tega sam ni vedel. Fakično potrebne premembe so se izvršile. Najet je bil kredit v znesku 180.000 K. Stavba se je razpisala in končno tudi oddala. Ali stavbenik ni utegnil zabosti lopate na šolskem stavbišču; čez noč je bil poklican pod orožje.

L. 1914. je izbruhnila svetovna vojna in uničila s svojo besnostjo ves trud, ves up, vse načrte.

Iz okoliške deške šole je odšlo 5 tovarišev k vojakom. Kmalu pride silno veliko vojaštva v Celje. Ti so zasedli vse šolske prostore, še celo pisarne. Pouk se je mogel vršiti le še v najetih sobanah v občutno skrajšani meri. Leto za letom je minilo, vojne pa ni hotelo biti konec.

L. 1917. je odšlo nekaj vojaštva iz Celja na fronto. Nekaj razredov se je spraznilo. Mestni magistrat je okoliški šoli milostno dovolil, da sme v 2 razredih pričeti s poukom pod pogojem, ako sprejme istočasno tudi tukajšnjo italijansko begunsko šolo pod svojostreho. Želji se je ugodilo brez vsakih nadaljnih prizivov, brez formalnosti.

Končana je bila vojna. Končno je tudi dospela vest o novi politični razdelitvi srednje in vzhodne Evrope. Slovenija se je praznično preoblekla, da proslavi težko pričakovani dan osvobodjenja, dan svojega prerojenja.

Družabno življenje se je temeljito izpremenilo. Raz strelj so zaplapolale slovenske zastave in sicer prvič z mestnega magistrata celjskega, z okrajnega glavarstva, da celo z Nemške hiše (Deutsches Haus). Ko se je pomikal veličasten sprevod po celjskih ulicah ter je naša mladina mahala s stotero zastavicami po zraku, je prekipela radost do vrhunca, iz tisoč grl je zaoril glas: »Živela osvobodena domovina!«

1920. leta je mladina žarečih lichterla pred mestni magistrat, da vidi in pozdravi Njegovo Visočanstvo regenta Aleksandra. Len dan je bil.

Sedanji učiteljski zbor:

V prvi vrsti: Lah Blaž, Zemljic Bran o, Pogačnik Janko.
V drugi vrsti: Blaznik Ela, Jerše Josip, Stante Martin, Gobec Vekosl., Zdošek Anton, Flego Anica, Petrak Iv., Kovac V.
V tretji vrsti: Poglajen Mara, Kramer Janko, Sadar Angela, Voglar Fran., Kovac Antonija, p. Efreu Ma. cen.

L. 1899. odide dr. Vrečko v okrajni šolski svet, v kraje, pa vstopi dr. Hrašovec. Ta dogodek je slovensko občinstvo z veseljem pozdravilo, ker sta bila odslej dva kremenita značaja v šolskih korporacijah. L. 1900. je bil krajni šolski svet v posesti lepega stavbišča, sestavil je stavbeni program za dvonadstropno hišo za 8 razredno deško in 8 razredno dekliško šolo, naročili so se načrti in proračun. Stavbišče je bilo komisijonelno odobreno, preskrbljen je bil kredit. Manjkalo je samo še stavbeno dovoljenje in tega ni bilo in ni bilo. Po mnogih urgencah je naznanil mestni magistrat, da se dovoljenje ne more izdati, ker je, kakor je razvidno iz mestnega stavbnega načrta, čez stavbišče projektirana za bodoče nova cesta, ki je seveda še do danes ni.

Šolska oblast je namignila, da je ta stavba prevelika in ima preveč razredov. Krajni šolski svet se je seveda uklonil in znižal število razredov za vsako šolo na šest. Stavbnega dovoljenja ni bilo. Neka modra glava je pogruntala, da se nahaja okoliška šola v mestu in ne v okolici Celja. Da tvorita mesto Celje in občina Okolica-Celje dva koncentrična kroga in da imata kot taka oba eno središče, se tako razsvetljenim glavam ni moglo zlahka dokazati. Zaman so bile vse prošnje, zaman deputacije pri poslancih, pri namestništvu, pri ministrstvu itd. Razvoj slovenske šole je tiščala k tlom nevidna roka visokega dostojanstvenika. Čas je tekel naprej, šolsko vprašanje pa ni prišlo z mesta. Le šolski akt je postajal težek, baje je tehtal več kg in se je tudi večkrat zgubil. Slovenski poslanci so ga iskali v Celju, Gradcu in na Dunaju ter ga končno po dolgem času našli v privatni mizi štajerskega namestnika.

Po dolgem miru se je znova načelo šolsko vprašanje in sicer za dekliško šolo. Okolica-Celje ima od l. 1878. zasebno dekliško šolo, nima pa nobene javne dekliške šole. Zasebna dekliška šola se je morala vsled naraslega števila otrok razširiti, zbor učiteljic se je tudi moral pomnožiti. Šolske sestre so prosile za podporo. Ker je bila podpora premajhna, so šolske sestre vpeljale šolnino. Med ljudstvom je nastal vihar. Da boe zasebna dekliška šola razbremenjena, je sklenil krajni šolski svet prositi za javno dekliško šolo. Deželni šolski svet je prošnjo ugodno rešil, ali deželni odbor ni hotel prevzeti stroškov in je vložil rekurz na ministrstvo. Ministrstvo je rekurz zavrnilo. Deželni odbor se je pritožil na upravno sodišče. Upravno sodišče je rzsodilo v prid deželnemu šolskemu svetu.

L. 1903. je bila 4 razredna javna dekliška šola dovoljena, toda do stavbe ni še prišlo. Pri šolskem popisovanju se je dognalo, da mnogo šoloobveznih deklet ne obiskuje nobene šole. Šolska oblast je naročila vodstvu deške šole, naj spravi ta dekleta v deško šolo. Vodstvo je izjavilo, da nima niti za dečke prostora dovolj. Na to je dobil krajni šolski svet ukaz, da naj zida na šolskem stavbišču barako za dva razreda. Krajni šolski svet se je temu ukazu uprl in izjavil, da bi bil denar za barake izvržen denar, krajni šolski svet ne mara zidati barak, on hoče postaviti moderno šolo. Zopet se je ustavil za nekaj časa šolski proces, ali skoraj bi rekel, komedija.

Krajni šolski svet je poskusil spraviti vsaj vprašanje deške šole do rešitve. Nato je prišla šolska oblast z interesantnim predlogom. V Gaberjih bi naj bila ena večrazrednica, za drugi okoliš pa, ki je precej raztresen, bi zadostovale tudi enorazrednice kakor n. pr. v Polulah, na Babnem, na Lopati. Iz teh šol lahko pozneje otroci prestopajo v mestne šole. Krajni šolski svet se je tej drzni nakani odločno uprl ter vzel z obžalovanjem na znanje, da višja šolska oblast v zadevi nove okoliške šole ne stori svoje dolžnosti. Šolsko vprašanje je prispelo vnovič na mrtvo točko. Po daljšem odmoru se je z višjega mesta namignilo, da pride Okolica morda le do nove šole, ako se odloči, da zapusti naravno središče mesto Celje in se preseli recimo v Gaberje.

Krajni šolski svet je vzel ta predlog v pretres in je sklenil iskati primerno stavbišče v Gaberjah, pa le pod pogojem, da

Krajni šolski svet.

Od zgoraj: Jelen Franc, Kukovec Vinko, Krajnc Franjo, Mihelčič Alojzij, Arušek Franc.
Od spodaj: Voglar Fran., Dr. Hrašovec Juro, Baebler Baltazar, Glinšek Ivan.

Medtem so prevzeli novi uradi svoj posel. Nova šolska oblast je začela reševati zaprašene akte. Tako dobi krajni šolski svet Okolica-Celje opomin, da bo le treba misliti na šolo.

Ena misel rodi drugo. Gimnazija je dobila že pred vojno novo poslopje. V to poslopje se je mogla preseliti šele po vojni, kajti med vojno se je rabilo to poslopje kot vojaška bolnica. Ker se je staro gimnazijsko poslopje izpraznilo, je skušal krajni šolski svet pridobiti to poslopje za okoliško šolo in je celo nakupil Stegeškovo posestvo, ki meji južno na staro gimnazijsko oziroma mestno last.

Istočasno se je povrnila misel na razširitev šole potom priznavanja proti železnici. Šolska oblast je namignila, da ne more odobriti ne prvega ne drugega načrta, ker bi s tem šolsko vprašanje ne bilo povoljno rešeno. Mestni urad umakne svojo ponudbo glede prodaje stare gimnazije. Leta 1922. je došla ponudba takozvanega Pavnovičevega prostora na Dolgem polju, kjer sedaj stoji nova šola.

Po dolgih in vsestranskih debatah se je krajni šolski svet odločil nabaviti ta prostor. Z nova se je začela težavna pot radi odobritve stavbišča, sestave stavbnega programa, načrtov in proračunov. Še težavnejša je bila pot glede dobave kredita v tako težkih časih in pod tako težkimi razmerami. Vsi člani krajnega šolskega sveta so bili mnenja, da se za šolo mora nekaj storiti, vsi člani so se zavedali, da se brez bremen to vprašanje rešiti ne da in zato so tudi vsi člani iskali potov, kako bi se mogla bremena znižati in olajšati. Koliko dela, pisarij in potov je to povzročilo, ve samo tisti, ki jih je delal. Prošnje pri državnih fondih so bile brezuspešne.

Z ozirom na finančne težkoče se je zidanje dekliške šole začasno opustilo.

Krajni šolski svet si je bil vedno svest svoje naloge, svojih dolžnosti, pa jih je tudi točno izvrševal.

Umrli je preljubljeni soprog, oče, sin in brat, gospod

dr. Leopold Žužek

vladni svetnik in sreski poglavar v Celju.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v sredo, dne 7. septembra 1927 ob 3. uri popoldne, iz bolnišnice usmiljenih bratov v Kandiji na pokopališče v Novo mesto.

NOVO MESTO, dne 6. septembra 1927.

Martina Žužek, Leopold in Marija Žužek
soproga, starši.

Pius in Marija, otroka. Oskar Žužek, brat.

Naznanilo otvoritve.

P. n. občinstvu vljudno naznanjamo, da smo otvorili v **Gaberju, št. 52** (v hiši g. Zoherja), poleg »Sokolskega doma«

mizarsko delavnico

Sprejemamo vsa v to stroko spadajoča stavbena in pohištvena dela. Posebno opozarjamo občinstvo na izvršitev specialnih del, kakor n. pr. polaganje parketnih tla, izdelovanje izložbenih oknov po načrtu itd. itd. Vsa sprejeta naročila izvršimo točno, solidno in po najnižjih cenah potom prvovrstno kvalificiranih delovnih moči oziroma specialistov ter iz suhega prvovrstnega lesa in materiala. — Za cenjena naročila se vljudno priporoča

Obratovodstvo mizarske delavnice
Splošne gospodarske zadruge
»DELAŠKI DOM« v Celju.

2

Franjo Dolžan, Celje

Za kresijo št. 4

Kleparstvo
in naprava strelovodov.
Pokrivanje streh in
zvonikov.

Vodovodne
inštalacije, naprava moderno-
higijeničnih kopalnih sob,
klosetov in zdravstv. naprav.

Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršujejo točno in solidno ter po konkurenčni ceni. — Proračuni brezplačno. — Za vsa nova dela se prevzame jamstvo.

Podružnica slovenskega lovskega društva Celje naznanja tužno vest, da je 5. septembra 1927 preminul njen visokočislani in blagi lovski tovariš

dr. Leopold Žužek

vladni svetnik in sreski poglavar v Celju.

Čast njegovemu spominu!

V globoki žalosti naznanja podpisani, da je gospod

Ivan Prelog

oskrbnik graščine Novi Klošter

po dolgi mučni bolezni, ki jo je trpel z nenavadno krepko-dušnostjo, mirno v Gospodu zaspal.

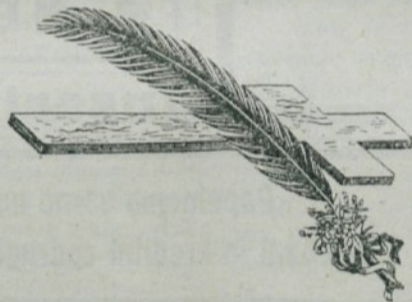
Rajniku, ki je bil več desetletij moj delaven sodruinik in najzvestejši prijatelj, ohranim hvaležen spomin.

Nad njega zemeljskimi ostanki bodo izvršeni v grajski cerkvi v Novem Kloštru cerkveni obredi, pogreb trupla pa bo na pokopališču na Polzeli.

Novi Klošter, dne 6. septembra 1927.

Otto Pollack.

Inserirajte v „NOVI DOBI“!

Mestna občina celjska javlja tužno vest, da je visoko cenjeni gospod
vladni svetnik

dr. Leopold Žužek

sreski poglavar v Celju in bivši gerent občine celjske

dne 5. t. m. izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb se bo vršil v sredo, dne 7. t. m. ob 15. uri iz bolnice Usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu na pokopališče v Novem mestu.

CELJE, dne 6. septembra 1927.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Delniška glavica
Din 50,000.000.—

Rezervni zaklad okoli
Din 10,000.000.—

Centrala: Ljubljana, Dunajska c.

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Prevalje, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Trst.

Brzojavni naslov:
Banka Ljubljana

Telefon št. 261,
413, 502, 503 in 504

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Gramofoni in plošče

iz tovarne Edison Bell-Penkala Ltd. kakor tudi plošče «His Master's Voice» in «Columbia», katere vodi imenovana tovarna na zalogi, se dobijo proti gotovini in po zelo ugodnih obrokih pri

Goričar & Leskovšek, Celje

knjigarna in veletrgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi predmeti.

Št. Strašek Celje

KOVAŠKA ULICA 1
ZALOGA ČEVLJEV

Samoprodaja
„BALLY“
ČEVLJEV

Samoprodaja
„TIP-TOP“
ČEVLJEV

Velika izbira najnovejšega modnega jesenskega obuvala. Čevlje po meri, popravi hitro in točno. Reklamne cene.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju

Cankarjeva ul. št. 11

priporoča svoja izvrstna namizna ter odbrana sortimentna VINA vseh vrst v sodih in steklenicah po zmernih cenah. Vzorci na razpolago!

Zvezna tiskarna v Celju

se priporoča raznim društvom za tisk plakatov po najnižjih cenah.

Cene znatno znižane!

Največja zaloga in samoprodaja za našo oasto najpripravnejših

PUCH koles
in koles znamke „Waffenrad“

12 mesecev garancija.

Vsa kolesa s torpedo-prostotekom in povratno-stopalno zavoro.

Cena od Din 1600.— naprej.

3 Največja zaloga delov koles in šivalnih strojev po najnižjih cenah. Popravila tujih izdelkov strokovnjaško, hitro, dobro in ceno.

Šivalni stroji od Din 2000.— naprej.

Vsi stroji so za vezenje pripravni. Pouk v vezenju za stonj.

Največja reparacijska delavnica.

A. NEGER, Celje, Gosposka ulica št. 32.

Inserirajte v „NOVI DOBI“!

Premog

zabakovski, trboveljski in iz vseh drugih rudnikov dobavlja in dostavlja na dom v mestu in okolici

Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. 4

Prepričajte se!

Vljudno opozarjam p. n. občinstvo na svojo mesarijo in prodajalno vsakovrstnih mesnih izdelkov po nizkih cenah. Prodajam sveže volovsko meso, prekajene šunke in raznovrstne sveže klobase. Oddajam na drobno in na debelo!

Specijaliteta blaga zajamčena!

Točim tudi več vrst domačih vin liter po 10 do 12 Din.

Vljudno se priporoča

JOSIP GORENJAK, mesar in klobasičar, CELJE, Kralja Petra cesta.

Delaj, nabiraj in hrani, varčevati se ne brani!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri stavbeni in kreditni zadrugi z omej. zavezo v Gaberju pri Celju

Varčuj v mladosti, da stradal ne boš v starosti!

LASTNI DOM

Obrestuje hranilne vloge po 6%

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše. Jamstvo za vloge uad 2,000.000 Din.

Marljivost, treznost in varčnost so predpogoj npravnosti!

Pri naložbi zneska do 50 Din se dobi nabiralnik na dom.

Iz malega raste veliko!

Pisarna v Celju, Prešernova ulica 6.

JUŽNOŠTAJERSKA HRANILNICA CELJE

Ustanovljena leta 1889.

v lastni hiši CANKARJEVA ULICA ŠT. 11 nasproti pošti.

Ustanovljena leta 1889.

Za varnost vlog jamčijo okraji:
GORNJI GRAD, SEVNICA,
ŠMARJE PRI JELŠAH, ŠOŠTANJ,
VRANSKO in rezervni zaklad.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po kolikor mogoče najvišji obrestni meri. Rentni davek plačuje hranilnica sama.

Hipotekarna posojila in vsakovrstni drugi krediti pod ugodnimi pogoji. Poštne položnice na razpolago.

Za varnost vlog jamčijo okraji:
GORNJI GRAD, SEVNICA,
ŠMARJE PRI JELŠAH, ŠOŠTANJ,
VRANSKO in rezervni zaklad.